

HORDALAND TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 17.12.2024 i Hordaland tingrett, BERGEN

Sak nr.: 24-179749TVI-THOD/TVIS

Dommer: Tingrettsdommer Silje Karine Nordtveit

Saken gjelder: Begjæring om arrest og midlertidig forføyning om utad representasjon

Industri- og Næringspartiet

Advokat Roy Andre Håkonsen Arteid

mot

Vestland Inp (Industri- og
Næringspartiet)
Thomas Hellevang

Bjarte Helland

Advokat John Christian Elden
v/advokatfullmektig Mathias Helseth
Advokat John Christian Elden
v/advokatfullmektig Mathias Helseth
Advokat John Christian Elden
v/advokatfullmektig Mathias Helseth

KJENNELSE

Saken gjelder krav om arrest og midlertidig forføyning i forbindelse med vedtak om eksklusjon fra politisk parti og oppløsning av fylkesstyre.

Sakens bakgrunn

Industri- og Næringspartiet (INP) er et politisk parti, organisert med en hovedorganisasjon, fylkeslag, lokallag og kretslag/bydelslag. De någjeldende vedtektene for partiet ble vedtatt på partiets landsmøte 27. april 2024. Vedtektene er felles for alle lag i partiet.

Hovedorganisasjonen omtales i det videre som INP. Vestland INP (Industri- og Næringspartiet) er et fylkeslag, og omtales i det videre som Vestland INP. Thomas Hellevang og Bjarte Helland var henholdsvis styreleder og nestleder i Vestland INP.

Den 19. september 2024 fattet INPs sentralstyre følgende vedtak:

Sentralstyremøte er det enstemmig vedtatt å sette fylkesstyre i Vestland INP under administrasjon ved å oppløse det, samt ekskludere to av styrets medlemmer. Thomas Hellevang (leder vestland fylke) Bjarte Helland (nestleder vestland fylke)

Hellevang og Helland bestred vedtakets gyldighet.

Den 17. november 2024 innga INP begjæring om arrest overfor Vestland INP, og begjæring om midlertidig forføyning mot Helland og Hellevang.

Rettsmøte til behandling av begjæringen ble avholdt 11. desember 2024.

Saksøkerens påstand og grunnlag for den

Industri- og Næringspartiet har nedlagt slik påstand:

1. Industri- og Næringspartiet gis arrest i midler på bankkonti 3207.41.79168 og 3207.32.5519 tilhørende Industri- og Næringspartiet Vestland for inntil 1 000 000 kroner.
2. Thomas Hellevang nektes å bruke partinavnet «Industri- og Næringspartiet» og «INP».
3. Thomas Hellevang nektes å kalle seg «leder» for fylkeslaget Vestland INP av Industri- og Næringspartiet.
4. Bjarte Helland nektes å bruke partinavnet «Industri- og Næringspartiet» og «INP».
5. Bjarte Helland nektes å kalle seg «nestleder» for fylkeslaget Vestland INP av Industri- og Næringspartiet.
6. Thomas Hellevang og Bjarte Helland dømmes – en for alle og alle for en – til å dekke sakens omkostninger for tingretten.

Eksklusjonsvedtakene mot Hellevang og Helland, og vedtaket om å oppløse fylkesstyret i Vestland INP er gyldige. Rettens prøvingskompetanse er begrenset. Retten kan prøve om vedtaket har hjemmel i vedtektene, og i begrenset utstrekning om saksbehandlingsregler er fulgt. Det er de saksøkte som har bevisbyrden for at vedtaket er ugyldig.

INP hadde hjemme til å treffe vedtakene. INP er hierarkisk oppbygget, og det gjelder et overordningsprinsipp, jf. vedtektene § 6. Landsstyret og sentralstyret er overordnet fylkeslagene. Fylkesstyret nektet å behandle varsler/saker, og partiet befant seg i en kritisk situasjon. Det vises til vedtektene § 8 og § 9 om landsstyrets og sentralstyrets oppgaver.

Vedrørende bestemmelsen i vedtektene § 3 nr. 2 B, anføres det at partiet var i en situasjon som ikke reguleres av vedtektene, der fylkesstyret ikke ville ta tak i saken. Da må man falle tilbake på overordningsprinsippet.

Vedtektene § 27 nr. 5 forutsetter at sentralstyret har adgang til å oppløse fylkeslag. Når sentralstyret kan frata fylkeslaget retten til å benytte navnet, og oppløse fylkeslaget, må man også kunne gjøre det mindre, nemlig oppløse fylkesstyret og sette inn et interimstyre.

Det foreligger ingen saksbehandlingsfeil som gir grunnlag for å kjenne vedtakene ugyldig.

Vilkårene for arrest mot INP Vestland er oppfylt. INP har truffet vedtak om å sette inn et interimstyre som skal forvalte fylkeslagets midler. INP har i kraft av vedtaket og overordningsprinsippet rett til å forvalte midlene. Det foreligger sikringsgrunn, jf. tvisteloven § 33-2 første ledd. INP Vestland har engasjert advokat for fylkeslagets regning mot eget parti, og har nektet å etterkomme krav om innsyn.

Vilkårene for midlertidig forføyning mot Helland og Hellevang er oppfylt. Hellevang og Helland er ekskludert og har ikke lenger adgang til å representere INP. Sikringsgrunn er sannsynliggjort. Det er til vesentlig skade eller ulempe at Hellevang og Helland utgir seg for å representere partiet, jf. tvisteloven § 34-1.

Det kreves erstatning for sakskostnader fra Helland og Hellevang, men ikke fra INP Vestland.

De saksøktes påstand og grunnlaget for den

Vestland INP (Industri- og Næringspartiet), Bjarte Helland og Thomas Hellevang har nedlagt slik felles påstand:

1. Begjæringen om arrest i alle midler på bankkonti 3207.41.79168 og 3207.32.5519 tilhørende Industri- og Næringspartiet Vestland, tas ikke til følge.
2. Begjæringen om midlertidig forføyning for at Thomas Hellevang nektes å bruke partinavnet «Industri- og Næringspartiet» og «INP», tas ikke til følge.
3. Begjæringen om midlertidig forføyning for at Thomas Hellevang nektes å kalle seg «leder» for fylkeslaget Vestland INP av Industri- og Næringspartiet, tas ikke til følge.
4. Begjæringen om midlertidig forføyning for at Bjarte Helland nektes å bruke partinavnet «Industri- og Næringspartiet» og «INP», tas ikke til følge.
5. Begjæringen om midlertidig forføyning for at Bjarte Helland nektes å kalle seg «nestleder» for fylkeslaget Vestland INP av Industri- og Næringspartiet, tas ikke til følge.
6. De saksøkte tilkjennes sakens omkostninger.

Det anføres at retten kan prøve om vedtakene har hjemmel i en gyldig vedtektsbestemmelse.

Vilkårene for arrest er ikke oppfylt. Det foreligger ikke sikringsgrunn. Det lovlig valgte fylkesstyret har fattet gyldig vedtak om å søke juridisk bistand for å forsvare sin egen eksistens.

Hovedkravet er ikke sannsynliggjort. Vedtektenes § 27 femte ledd gir hjemmel for oppløsning av fylkeslaget, men ikke for oppløsning av fylkesstyret. Prosedyren for eventuelt nyvalg av fylkesstyre følger av vedtektenes § 11 c. Retten til å overta midlene gjelder bare så lenge det ikke eksisterer et fylkeslag.

Vilkårene for midlertidig forføyning er ikke oppfylt. Det foreligger ikke sikringsgrunn. Saken skille seg fra saken i LB-2003-1027. Hovedkravet er ikke sannsynliggjort. Saksøker har ikke sannsynliggjort at eksklusjonsvedtakene er gyldige. Vedtak om eksklusjon skal fattes av fylkesstyret, med sentralstyret som klageinstans, jf. vedtektene § 3 nr. 2 B. INP valgte bevisst å ikke vedtektsfeste at sentralstyret kunne fatte vedtak om eksklusjon.

En midlertidig forføyning vil være svært inngripende overfor Helland og Hellevang.

Rettens vurdering

For at en begjæring om midlertidig forføyning og arrest skal kunne tas til følge, må saksøkerne sannsynliggjøre kravet det begjæres forføyning eller arrest for, og sikringsgrunnen, jf. tvisteloven § 34-2 første ledd og § 33-3 første ledd.

Hovedkravene i saken bygger på en forutsetning om at sentralstyrets vedtak av 19. september 2024 om å ekskludere Helland og Hellevang fra partiet og å oppløse fylkesstyret i Vestland INP var gyldig.

Partiet INP består av flere foreninger i en felles organisasjon. Hovedorganisasjonen INP er en forening, og hvert fylkeslag er en egen forening. Det er uttrykkelig bestemt i vedtektene § 6 at hvert organisasjonsledd er å anse som «selvstendige rettssubjekter og økonomiske enheter», men likevel slik at «overordningsprinsippet» gjelder. Retten kommer tilbake til hva som ligger i overordningsprinsippet nedenfor.

Retten tar først stilling til om INP har sannsynliggjort hovedkravet. Forføyningskravet går ut på at Helland og Hellevang ikke har rett til å kalle seg leder/nestleder for Vestland INP eller til å bruke partinavnet «Industri- og Næringspartiet» og «INP». Hovedkravet som forføyningskravet bygger på, går ut på at Helland og Hellevang er ekskludert som partimedlem og at fylkesstyret er oppløst, slik at de ikke lenger er leder/nestleder for Vestland INP. Hovedkravet som arrestkravet bygger på, går ut på at saksøkeren har rett til å forvalte midlene på Vestland INPs bankkonti.

Begge hovedkrav forutsetter som nevnt at sentralstyrets vedtak av 19. september 2024 om eksklusjon av medlemmer og oppløsning av fylkesstyret var gyldig.

Rettens kompetanse til å prøve vedtak i politiske partier er i noen grad begrenset. Det er likevel klart at retten kan prøve om vedtaket har hjemmel i partiets vedtekter, jf. LB-2000-3772 og Geir Woxholth, Foreningsrett med samvirkeloven, 2020 kap. 9.343.

Det foreningsrettslige utgangspunkt er at hovedforeningen (INP) ikke har beslutningskompetanse, herunder kompetanse til å ekskludere medlemmer, overfor medlemmer i underforeningen (Vestland INP) med mindre slik kompetanse er

vedtektsfestet, jf. Woxholth, Foreningsrett med samvirkeoven, 2020 kap. 10.43. Samme sted fremgår følgende om kompetansen overfor underforeningen som sådan:

Gjelder beslutningen inngripende vedtak som f eks *eksklusjon* av underforeningen, må det være rimelig klart at det må gjelde visse grenser for hovedforeningens kompetanse. I enda større grad gjelder det skranker for hovedforeningens adgang til å *oppløse* underforeningen. Uten støtte i hoved- og underforeningens vedtekter, eller underforeningens vedtekter alene, kan det ikke antas at hovedforeningen har slik kompetanse.

Spørsmålet er dermed om vedtektene gir INPs sentralstyre kompetanse til å ekskludere fylkeslagets medlemmer og/eller oppløse fylkesstyret.

Retten legger til grunn at vedtektene i utgangspunktet skal tolkes objektivt, men at det også vil være adgang til å legge vekt på andre tolkningsmomenter enn ordlyden. Retten viser til Woxholth, Foreningsrett med samvirkeoven, 2020 kap. 2.851.

Sentralstyrets kompetanse er regulert i vedtektenes § 9 B. Her fremgår det blant annet i pkt. 3 at sentralstyret skal «avgjøre alle saker som ikke skal avgjøres av andre organer i partiet».

I vedtektenes § 3 nr. 2 om opphør av medlemsskap ved eksklusjon, fremgår det følgende:

Vedtaket om å frata medlemskap eller begrense medlemsrettighetene for et medlem, fattes av fylkesstyret med sentralstyret som klageinstans.

Ordlyden er entydig. Det er fylkesstyret som har kompetanse til å ekskludere medlemmer. Sentralstyret er gitt kompetanse som klageinstans. Etter rettens syn forutsetter utøvelse av kompetanse som klageinstans at det foreligger et vedtak i fylkesstyret om å ekskludere eller ikke ekskludere et medlem, som deretter er påklaget til sentralstyret. Det er ikke tilstrekkelig at fylkesstyret eventuelt har unnlatt å behandle varsler mot bestemte personer.

Etter rettens syn følger det av vedtektenes ordlyd at det er fylkesstyret alene som har kompetanse til å ekskludere medlemmer. Dette underbygges av vedtektenes tilblivelse. Det er fremlagt protokoll fra INPs vedtektskomite, der det fremgår at det ved utarbeidelse av vedtekter for partiet ble tatt utgangspunkt i FrPs vedtekter. FrPs vedtekter inneholder en bestemmelse om at også sentralstyret selv kan fatte vedtak om å ekskludere medlemmer. Denne setningen ble ikke tatt med i INPs vedtekter. Både Trond Borg, som møtte som partsrepresentant for INP Vestland, og vitnet Øistein Høksnes har forklart at dette var et bevisst valg.

Når vedtektenes ordlyd er klar, og det er holdepunkter for at det var et bevisst valg fra partiets side å ikke gi sentralstyret selvstendig kompetanse til å ekskludere medlemmer,

kan ikke en slik kompetanse for sentralstyret forankres i overordningsforholdet mellom INP og fylkeslaget. Det fremgår av vedtektenes § 9 B nr. 3 at sentralstyrets kompetanse ikke omfatter kompetanse som etter vedtektene er lagt til andre organer i partiet. Retten viser også til det som er sagt over om de foreningsrettslige utgangspunkter.

Overordningsprinsippet kan i høyden gi sentralstyret anledning til å pålegge fylkesstyret å behandle en sak om eksklusjon.

Retten finner det på denne bakgrunn klart at sentralstyret ikke hadde kompetanse til å vedtak eksklusjon av Hellevang og Helland.

Spørsmålet er så om vedtektene gir sentralstyret kompetanse til å oppløse fylkesstyret. Etter rettens syn tilsier de foreningsrettslige utgangspunkter retten har redegjort for over at det må kreves relativt klar hjemmel i vedtektene for at hovedlaget (sentralstyret) skal kunne gripe inn i forvaltningen av fylkeslaget, som i utgangspunktet er et selvstendig rettssubjekt.

Det følger av vedtektene § 27 nr. 5 at sentralstyret kan oppløse fylkeslaget. Saksøkeren har anført at når sentralstyret kan oppløse fylkeslaget, må det også kunne gjøre det mindre - å oppløse fylkesstyret. Retten er ikke enig i dette. Det er vesentlige forskjeller mellom en oppløsning av fylkeslaget som sådan, og oppløsning av fylkeslagets styre. Da kan ikke «fra det mer til det mindre»-argumentet tillegges avgjørende vekt.

Ved en eventuell oppløsning av fylkeslaget, opphører foreningen Vestland INP å eksistere som rettssubjekt. Det er da nærliggende å anta at et annet rettssubjekt må overta fylkeslagets rettigheter og plikter. Dette er regulert i vedtektenes § 27 nr. 5.

En oppløsning av et fylkesstyre vil derimot ikke medføre at fylkeslaget som sådan opphører å eksistere. Når foreningen ikke er oppløst, er det foreningens (fylkeslagets) medlemmer som skal velge sitt styre. Sentralstyret kan imidlertid, etter vedtektenes § 11 C, kreve at det kalles inn til ekstraordinært årsmøte i fylkeslaget, og på den måten kreve nytt valg til fylkesstyret. Oppløsning av fylkesstyret er ikke nevnt noe sted i vedtektene. En oppløsning av et fylkesstyre og etablering av et interimsstyre har samme realitetsvirkninger som et nyvalg av fylkesstyret. Når vedtektene har prosedyrer for dette, kan ikke en kompetanse til å avsette et fylkesstyre og erstatte det med et interimsstyre innfortolkes i vedtektenes § 27 nr. 5.

Retten kan for øvrig ikke se at en slik forståelse av vedtektene som retten har redegjort for, fratrar sentralstyret muligheten til å styre partiet. Sentralstyret har etter vedtektene andre virkemidler, herunder kompetanse til å frata et fylkeslag retten til å benytte navnet Industri- og Næringspartiet, og derved oppløse fylkeslaget, jf. vedtektenes § 27 nr. 5 og § 9 B nr. 1. Sentralstyret kan også innkalle til ekstraordinært årsmøte i fylkeslaget for behandling av valg av fylkesstyrets medlemmer eller andre saker i fylkeslaget, jf. vedtektene § 11 C.

Retten er på denne bakgrunn kommet til at sentralstyret ikke hadde kompetanse til å oppløse fylkestyret.

Retten bemerker at landsstyret ikke kan reparere sentralstyrets kompetansemangel ved å vedta at sentralstyrets vedtak er i samsvar med vedtektene.

Når sentralstyret ikke hadde kompetanse til å fatte vedtak med slikt innhold som vedtaket av 19. september 2024, har ikke saksøkerne sannsynliggjort sitt hovedkrav for verken forføyningskravet eller arrestkravet. Verken begjæringen om forføyning eller begjæringen om arrest kan tas til følge.

Når det gjelder arrestkravet, bemerker retten også at det under enhver omstendighet er uklart om vedtaket om å oppløse fylkestyret - dersom det var gyldig - medfører at hovedlaget får et «pengekrav» mot fylkeslaget, jf. tvisteloven § 32-1 annet ledd. Når det foreligger et pengekrav, er forutsetningen at kreditor skal motta en (penge)ytelse som deretter inngår i kreditors formuesmasse, og som kreditor råder fritt over. Den som skal forvalte et pengebeløp på vegne av en annen, er normalt ikke å anse som kreditor i alminnelig obligasjonsrettslig forstand. Fylkeslaget er ikke oppløst, og midlene på kontoene inngår dermed fortsatt i fylkeslagets formuesmasse. Det er derfor tvilsomt om vilkårene for arrest i fylkeslagets midler ville vært oppfylt også dersom vedtaket var gyldig.

Sakskostnader

De tre saksøkte har vunnet saken, og har etter hovedregelen i tvisteloven § 32-2 jf. § 20-2 første og annet ledd krav på full erstatning for sine sakskostnader fra saksøkeren. Retten har vurdert unntakene i tvisteloven § 20-2 tredje ledd, men kan ikke se at det foreligger tungtveiende grunner som gjør det rimelig å fritta saksøkeren for kostnadsansvaret.

Det er fremlagt kostnadsoppgaver for hver av de tre saksøkte. Sakskostnadskravet vurderes særskilt for hver part, jf. tvisteloven § 20-6 første ledd.

Vestland INP (Industri- og Næringspartiet) krever erstatning for advokatsalær med til sammen 105 906,25 kr inkl. merverdiavgift, samt reiseutgifter for prosessfullmektigen med 1 354,74 kr. Det er krevd erstatning for salær for til sammen 42,75 timers arbeid med saken. Det gir en gjennomsnittlig timepris på ca 2 000 kr eks. mva. Etter rettens syn overstiger 42,75 timer i noen grad rimelig og nødvendig arbeid med saken, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. I tillegg til gjennomføring av muntlig forhandling, er det inngitt tilsvar og fremlagt noen ytterligere dokumentbevis i et kort prosesskriv. Etter rettens syn er omkring 35 timers arbeid tilstrekkelig. Vestland INP tilkjennes erstatning for advokatkostnader med

87 500 kr inkl. mva. I tillegg kommer reisekostnadene til prosessfullmektigen, slik at det samlede sakskostnadskravet utgjør 88 854,74 kr.

Bjarte Helland krever erstatning for advokatsalær med til sammen 14 375 kr inkl. merverdiavgift, samt reiseutgifter for prosessfullmektigen med 1 354,74 kr. Kostnadene overstiger ikke det som har vært rimelig og nødvendig, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd, og Helland tilkjennes erstatning i samsvar med kostnadsoppgaven, til sammen 15 729,74 kr.

Vestland INP (Industri- og Næringspartiet) krever erstatning for advokatsalær med til sammen 14 375 kr inkl. merverdiavgift, samt reiseutgifter for prosessfullmektigen med 1 354,74 kr. Kostnadene overstiger ikke det som har vært rimelig og nødvendig, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd, og Hellevang tilkjennes erstatning i samsvar med kostnadsoppgaven, til sammen 15 729,74 kr.

SLUTNING

1. Begjæring om arrest hos Vestland INP (Industri- og Næringspartiet) tas ikke til følge.
2. Industri- og Næringspartiet dømmes til å erstatte Vestland INP (Industri- og Næringspartiet) kostnadene ved saken med 88 854,74 kroner innen to uker.
3. Begjæring om midlertidig forføyning overfor Bjarte Helland tas ikke til følge.
4. Industri- og Næringspartiet dømmes til å erstatte Bjarte Helland kostnadene ved saken med 15 729,74 kroner innen to uker.
5. Begjæring om midlertidig forføyning overfor Thomas Hellevang tas ikke til følge.
6. Industri- og Næringspartiet dømmes til å erstatte Thomas Hellevang kostnadene ved saken med 15 729,74 kroner innen to uker.

Retten hevet

Silje Karine Nordtveit

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Dokument i samsvar med original.

*Berit Jensen
saksbehandler*

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre f.eks. om det bør være muntlig behandling i rettsmøte, skriftlig behandling og/eller rettsmekling.

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar overvekt av sannsynlighet for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.